

**Francisci De Fargna Civitatis Plebis Patrii Philosophiæ,
Sacræ Theologiæ, ac J. U. Doctoris ... Commentaria In
singulos Canones De Jurepatronatus**

Qui sparsim tam intrà, quàm extra corpus Juris Canonici vagantur ...

Fargna, Francesco de

Romæ, MDCCXVIII

Casus I. Argumentum. Juspatronatus est individuum tam secundùm sui naturam, quàm secundùm Juris dispositionem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72203](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72203)

COMMENTARIUM.

EX his duobus Canonibus sequentes deduco conclusiones.

Prima: JUSPATRONATUS EST INDIVIDUUM.

Secunda: EST TRANSITORIUM AD HÆREDES.

Tertia: SI PROPTER HÆREDUM DISCORDIAM PRESBYTER NON PRÆSENTETUR, CESSATUR A MISSÆ SACRIFICIO, DONEC UNUS PARI VOTO, ET CONSILIO PRÆSENTETUR.

Quas conclusiones probant etiam *Text. in cap. Considerandum, & cap. Si plures* 16. *quest. 7.* (quos in PRIMA PARTE exponere omisi, eo, quia in eis continetur quicquid à præsentibus Canonibus statuitur) *Innoc. Abb. Joann. de Anania, Berous; Butr. Fagnan. Gonzal. & alii hic, Ancharan. in Clement. Plures de Jurepat. n. 7. Rot. decis. 73. n. 2. coram Pan. & decis. 364. n. 3. coram Seraphin.*

1 Ratio autem quare à Jure Canonico etiam hæredibus Fundatorum Ecclesiarum concedatur Juspatronatus est, quia hæredes repræsentant Personam Authoris; Unde justum, & congruum est, ut eadem Jura honorifica, onerosa, & utilia, quæ competunt Fundatoribus Ecclesiarum, competant etiam eorum hæredibus, ut sic magis alliciantur Christifideles ad fundandas, construendas, & dotandas Ecclesias. *Lambertin. de Jurepatr. lib. 1. par. 2. quest. 2. art. 1. n. 28.* Et quia rerum communio plerumque discordias parit, juxta *Text. in L. Cum Pater 77. §. Dulcissimis, ff. de Legat. 2. L. In re communi 26. de servit. urban.* Ideo Textus in casu discordiæ hæredum Fundatoris in præsentando Rectorem tradidit hic remedium reducendi illas ad concordiam, concedendo scilicet Episcopo facultatem interdicendi Ecclesiam, claudendo ostia, & auferendi reliquias, donec ad concordiam redeant.

Quoad Tertiam Conclusionem dicam infra in PARTE IV. Quoad verò Primam & Secundam examinantur sequentes Casus.

ARGUMENTUM.

Juspatronatus est individuum tam secundum sui naturam, quam secundum Juris dispositionem.

SUMMARIUM.

- 1 Juspatronatus est individuum secundum sui naturam.
- 2 Juspatronatus est jus incorporale.
- 3 Honor processionis pro parte præstari non potest ab Ecclesia Patrono, sed ei præstari debet totus, & adequatus honor.
- 4 Patronus tenetur sufficienter, & non pro parte defendere Ecclesiam.
- 5 Effectus jurispatronatus sunt in se individui; secundum verò usum, modum, exercitium, & commoditatem sunt individui.

CASUS I.

Quæritur hic: An juspatronatus sit individuum tam secundum sui naturam, quam secundum juris dispositionem?

- 1 Respondeo juspatronatus esse individuum secundum sui naturam, itaut quoad proprietatem deferatur apud omnes Patronos infolidum. *Garz. de Benef. par. 5. cap. 1. n. 240. Card. de Luc. de jurepatron. disc. 61. n. 6. Rota in Lauden. Canonicatus coram Emerix jun. decis. 1361. n. 4. confirmata sub die 3. Martii 1697. §. Individuitas cor. Eminentiss. Domino Cardinali Tremoille.* Quia omne jus incorporale, & intellectuale est individuum secundum sui naturam, ut in *L. 1. §. Quædam, ff. de rer. div.*
- 2 Cum autem juspatronatus sit jus intellectuale, & incorporale, quia tangi, & videri non potest, sequitur, quod secundum sui

sui naturam sit individuum. Et ita tenent hic *Abbas Berous* n. 62. *Lotter. de re benefic. lib. 2. quest. 3. n. 32.* *Lambertin. de jurepat. lib. 1. par. 1. quest. 3. art. 8. n. 2.* *Rocc. de Curt. eodem tract. in verb. Jus q. 6. n. 10.* *Barbat. in cap. Quanto, de Judiciis, idem Lambertin. lib. 1. par. 2. quest. 2. art. 36.*

Ad cognoscendum verò an juspatronatus sit individuum etiam quoad juris dispositionem, attenduntur effectus in juspatronatus contenti, an sint dividui, vel individui, qui si sint individui, juspatronatus erit etiam individuum secundum juris dispositionem: Effectus juspatronatus sunt Honor processionis, Utilitas alimentorum, Onus defensionis, & Jus presentandi juxta Canones supra relatos; in *Prima Parte*.

3 Honor processionis est effectus in se individuum, quia pro parte præstari non potest ab Ecclesia Patrono; sed debet præstari ab ea totus, & adæquatus honor conveniens Patrono; aliàs Ecclesia afficeretur nota ingratitudinis, sicuti esset ingratus ille filius, qui non præstaret totum honorem convenientem Patri.

Utilitas alimentorum est effectus in se etiam individuum; quia Ecclesia deductis necessariis, sufficienter alimentare tenetur Patronum egenum, & non pro parte.

Onus etiam defensionis est quid in se 4 individuum, quia Patronus tenetur sufficienter, & non pro parte defendere Ecclesiam; *argum. text. in L. 4. §. ff. de verb. oblig. L. Loci corpus, §. Si fundus in fin. ff. Si servi vend.*

Jus denique presentandi est individuum, quia est jus; adeoque quid incorporale, & intellectuale, quod est indivisibile juxta prædicta. Unde cum isti effectus juspatronatus sint in se individui, 5 sequitur, quod juspatronatus etiam secundum juris dispositionem sit individuum, ut est Textus hic, & optimè *Berous ibi* n. 68. & *seqq.*

Sed licet isti effectus juris presentandi sint in se individui, tamen secundum usum, modum, exercitium, & commoditatem sunt dividui; quia plus honoris debetur ab Ecclesia Patrono Regi, quam Patrono simplici; & in pluribus succurrendum est Patrono egeno nobili, quam ignobili, ita *Lotter. de re benefic. lib. 2. q. 4. n. 3. & quest. 5. n. 39.* *Lambertin. ubi supra Pars II.*

n. 9. *Rot. in Alexanen. beneficii* 11. *Aprilis* 1712. §. *final. coram R. P. D. Aldrovando*, & notavi superius in *Prima Parte Can. I. & II. & Can. III.* Et quia inter Patronos conveniri potest, ut unus presentet pro una vice; & alius pro alia, & quod unus presentet in una Ecclesia, & alius in alia. *Berous hic* n. 74. §. *non obstat. Gonzal. in d. cap. Quæcumq; n. 9. & seqq. Rot. in Lauden. Canonatus* 3. *Martii* 1697. §. *Individuitas coram Eminentiss. de la Tremoille.* Et dicam infra in *Parte IV.*

ARGUMENTUM.

An, & quando Judex Laicus dividendo hæreditatem inter hæredes, adjudicare possit uni ex illis Juspatronatus? Et an Testator possit hoc facere?

SUMMARIUM.

- 1 *Judex laicus dividendo hæreditatem inter hæredes, non potest inter ipsos dividere juspatronatus.*
- 2 *Judex laicus, quando in hæreditate sunt plura juspatronatus, potest in divisione hæreditatis uni hæredi adjudicare unum, alteri aliud juspatronatus.*
- 3 *Judex laicus potest accessorie adjudicare uni ex hæredibus juspatronatus.*
- 4 *Patronus dividendo hæreditatem inter suos hæredes, potest uni ex illis assignare juspatronatus, exclusis aliis.*

CASUS II.

Quidam Judex laicus dividendo hæreditatem inter hæredes, adjudicavit uni ex illis juspatronatus? Quæritur, an hoc fieri possit per Judicem laicum.

1 Respondeo distinguendo plures casus. Primo: Quando Judex laicus dividit hæreditatem inter hæredes, non potest inter ipsos dividere juspatronatus; tum quia est Judex incompetens, ut est *Text. in cap. Quanto de Judic. ibiq. Barbat.* tum quia juspatronatus est indivisibile, ut hic est Textus; tum denique quia vel dividit hæreditatem inæqualiter, vel æqualiter si inæqualiter, non potest adjudicare juspatronatus uni ex illis habenti minorem partem in recompensationem temporalitatis, quia aliàs committeretur simonia, *cap. De jure, de jurepat. Ripa respons. 2. tit. de jurepat. n. 1.* Si verò æqualiter, nec potest